

KÖZGAZDÁSZ

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja

VIII. ÉVFOLYAM, 1. SZÁM.

Ára: 30 fillér

1966. JANUÁR 15.

MI TETTE SZÜKSÉGESSÉ?

A kormány ár- és bérintézkedései — a vizsgaidőszak figyelmet elterelő hatása ellenére — csaknem egy hónapja foglalkoztatják egyetemünk dolgozóit és hallgatóit. A párttaggyűlések, csoportos beszélgetések, viták tapasztalatait azt bizonyítják, hogy az oktatók, a fizikai és adminisztratív dolgozók és a hallgatók többsége megértéssel fogadta az intézkedéseket. Egy-két megfogalmazatlan, elhamarkodott kijelentés mellett (pl. mivel fogunk ezután a Nyugattal szemben agítálni) számos probléma, kérdés merült fel és voltak jóindulatú kétkedések is. Nem érte egyetemi közvéleményünket váratlanul a határozat, hiszen Fock elvtárs 1965 tavaszi látogatása alkalmával széles körű hallgatóság előtt beszélt a fogyasztói árrendezés szükségességéről is. Igaz, a sajtó közlése Fock elvtárs beszédéről nagyon megzavarta oktatóinkat és hallgatóinkat és még jelenleg is vitát képez, hogyan történhet ez meg. Miután sok intézkedés konkrét, számszerű formában még ismeretlen, vannak találgatások és nehéz is mindenre konkrét választ adni. Egy általánosan felvetődő, alapvető kérdés azonban már jelenleg is világosan érthető; az intézkedések szükség-szerűek voltak.

Bár az ár- és bérintézkedések az 1966-os népgazdasági tervvel együtt jelentek meg, mégsem ennek az éves tervnek a teljesítéséhez volt szükség rájuk. Nélkülük is teljesíteni lehetett volna a tervet. Az intézkedések olyan jellegűek, amelyek részben a gazdaságirányítási rendszer tökéletesebbé tételéhez tartoznak, de nem az átfogó reform későbbi bevezetésének elengedhetetlen feltételei. Nem lehet tehát az árrendezéseket és csökkentéseket, illetve a nomináljüvedelmeket érintő határozatokat a „mechanizmus” reform sámlájára írni. Felvetődött úgy is a probléma, hogy súlyos gazdasági helyzetünk, visszaesésünk eredménye ez, csak nem beszélünk róla. A második öt-éves terv és benne az 1965. évi terv teljesítése azonban, amely problémái ellenére is lényeges fejlődés bizonyítéka, kézzel foghatóan cáfolja ezt. Még egy, ezzel kapcsolatos kérdés hangzott el több helyütt: miért most kell ezt tennünk, miért nem később? Korábban lehetett volna ilyen lépést tennünk, amire a párt-határozat is önkritikusan utal, de későbbre ez már nem hasztható.

A probléma alapvetően abban foglalható össze, hogy pártunk és kormányunk nemcsak azért felől, hogy jelenleg 1966-ban emelkedjék a népéletszínvonal, hanem azért is, hogy 1967-ben és 1970-ben és minden évben előre haladjassunk. Az életszínvonal hosszabb távú növelésének egyik fő feltétele a mezőgazdasági termelés gyorsabb növelése. A mezőgazdasági termelés fejlődésének többek között két fő tényezőjét kell biztosítani.

Egyrészt, miután a termelőszövetkezetek önálló áru-gazdaságok, olyan felvásárlási árakat kell létrehozni, amely biztosítja a termelőszövetkezetek önálló gazdálkodásának anyagi feltételeit. Tudjuk, hogy a felvásárlási árak nem fedezték az átlagos tsz-ek önköltségét sem, különösen az állattenyésztésben. A felvásárlási áremelés 2,4 milliárd Ft összegű kihatásából 1,7 md Ft szolgálja a rentabilitás megteremtését.

Másrészt fontos népgazdasági érdek, hogy a falu népe ne néptelenedjen el, legyen munkaerő a tsz-ekben is. Jelenleg 15-18%-kal alacsonyabb a mezőgazdasági reál-fogyasztási színvonal, mint a bérből és fizetésből élők reáljüvedelme. Ennek következtében a fiatalok tömegesen elhagyják a mezőgazdaságot, és a tsz-tagok átlagéletkora 1965-ben 54 évre emelkedett. Az átlagéletkor évente 2 évvel növekszik. Igaz, az állam dotálja és dotálhatja a tsz-eket, de ennek káros hatása a termelésre a közgazdászok előtt nyilvánvaló.

Az intézkedések másik területe a fogyasztói árak részleges rendezése. Az egyes élelmiszerek fogyasztói árának felemelése a felvásárlási árak emelésének szükségszerű következménye. Addig ugyanis, amíg a tsz-ek önálló árutermeleők és léteznek a szabadpiac is, nem lehet káros következmények nélkül a felvásárlási és a fogyasztói árak elszakítani egymástól. Ez rendkívül nagy spekulációhoz vezetne és növelné a már jelenleg is nagy állami dotációt a húsárakban és a tejtermékek árakban. Bizonyos mértékig hasonló a helyzet a tüzelőárral és a közlekedési díjszabásokkal is. Mind a két ár nagyfokú állami dotációt tartalmaz és feszültséget is okoz. A közlekedési díjak felemelését szinte mindenki természetesen tartotta. A tüzelő áránál fűtőanyag-helyzetünk kell nézni és azt, hogy a jelenlegi tüzelőár csak a költségek felét fedezi és importból kell a szükséges jelentős részét biztosítani. Ugyanakkor az egyes ruházati cikkek és a zsír, szalonna árleszállítása a jövedelménövelő hatás mellett szintén termelési célokat szolgál. A szalonna és zsír árcsökkenése elsősorban annak feltételét akarja megteremteni, hogy a mezőgazdaságból hűsértéseket kapjunk. A ruházati cikkek árcsökkenésével pedig azok fogyasztását akarjuk lényegesen kibővíteni a hús rovására is. Nem helyeselhetünk ugyanis, hogy lassan fejlődő állattenyésztés mellett 1956 és 1964 között a húsfogyasztás 79%-kal nőtt, a textilárak fogyasztása pedig csak 20%-kal. Teljesen érthető az arányváltozások és az idegenforgalom kapcsolata is, amit nem kell külön magyarázni.

Mind Ezeket a lépéseket könnyebben megértik az emberek. A bércsökkenést intézkedések váltják ki a legtöbb vitát. A fogyasztói árrendezés — még abban az esetben is, ha az árnövekedéseket teljesen ellensúlyozzák az árcsökkenések — a különböző jövedelem-kategóriákhoz tartozó családokat eltérően érintik, egyes rétegeknek — szükség szerűen csökken a reáljüvedelme. Ezért tanítottuk, hogy ilyen árrendezésre akkor kerülhet sor — anélkül, hogy számottevő rétegeket kedvezőtlenül érintene — amikor lehetőségünk van egy jelentősebb béremelésre is végrehajtani. Jelenleg azonban népgazdaságunk nem bír el olyan méretű vásárlóerő-többletet, ami ezen elv alkalmazását biztosítja.

Mindenképpen szükséges, hogy az átlagnál alacsonyabb jövedelmű rétegeknek ne csökkenjenek a reáljüvedelmek. sőt egyes kategóriáknál (pedagógusok, egészségügyi közepkáderek, kereskedelmi alkalmazottak) a fennálló bérfeszültségek megszüntetése sem túrt halasztást és a kormány már korábban elhatározta a béremeléseket.

Az árváltozások kihatásain kívül a béremelésekhez 700 millió Ft-ra van szükség, mint a progresszív nyugdíjjarulékok bevezetésével; az átlagosnál nagyobb jövedelmek átmeneti csökkentésével lehetett biztosítani. Felmerülhetett volna a felhalmozás csökkentése is. De ez nem olyan egyszerű. Egyrészt nem azonos a fogyasztási és a felhalmozási szükséglet fedezése, másrészt nem célunk, hogy még jobban lassítsuk a fejlődést, mert ez a későbbi életszínvonal emelését korlátozná.

A felvásárlási árak, a fogyasztói árak és az egyes bérpolitikai intézkedések tehát külön-külön is indokoltak, de egymással szoros kölcsönhatásban is. Az intézkedések természetesen nem oldanak meg minden ár- és jövedelemproblémát. Ebből következik, hogy a későbbiekben tovább kell menni a megkezdett úton. Minden reményünk meglehet azonban arra, hogy az újabb lépéseket olyan időpontban tegyünk, amikor biztosítható minden számottevő réteg számára a növekvő életszínvonal.

Nem hat-e ez a határozat az ellen, hogy létrehozzuk az életszínvonal emelésének szélesebb alapját? Kétségtelen, hogy a jövedelem-növelés az anyagi ösztönzés ellen hat. Azonban egyrészt ez egyszeri intézkedés és nem tendencia, másrészt számos új lehetőséget teremtünk arra, hogy aki jobban dolgozik, több jövedelemhez is jusson (új prémiumrendelet, létszámmegtakarítás bérhatása, a „mechanizmus” tökéletesebb elosztási elve) és végül elvárhatja a kormány, hogy ha a fizikai munkások a normarendezésre magasabb teljesítménnyel válaszoltak, hasonló erőfeszítést várt ki az új helyzetet a magasabb jövedelmi kategóriájú dolgozókból is. Ez természetesen öntudat kérdése is!

dr. Kahulits László

Budapest — Kijev

A múlt év végén járt egyetemünkön Udovicsenko elvtárs, a kijevi egyetem tanszékvezető professzora. Látogatásának egyik érdekessége, hogy a beszélgetések során felvetődött a kijevi egyetemmel lebonolyítandó diákcserre lehetőség.

A nemzetközi kapcsolatok tanszékén folytatott baráti beszélgetés bepillantást engedett a kijevi szakemberképzésbe. A tanszék, melynek Udovicsenko elvtárs a vezetője, a „Sovjetunió külpolitikai és nemzetközi kapcsolatainak története” nevet viseli. Egyetlen ilyen tanszék van a Szovjetunióban, hasonló is mindössze három létezik.

Milyen szakembereket képeznek ezen a szakon? Részben diplomátokat, a külügyminisztérium részére, részben a nemzetközi kérdésekben jártas szakembereket a kulturális kapcsolatok bonyolítására. Kerülnek azonban végzett hallgatók az Ukrán Kereskedelmi Kamarához, az Inturiszthoz, a sajtóhoz, rádióhoz stb.

Évente 15 hallgatót vesznek fel, a tanulmányi idő öt év. Tantervükben a nyelvtanítás a négy nyugati nyelvre kor-

Közgazdászok a gyakorlatban

Egy iparág fiatal közgazdászairól

„Fél éve dolgozom a vállalatnál. Ütemterv szerint foglalkoztattak, eddig 3 különböző helyen dolgoztam. Általánosságban sikerült megismernem az iparág főbb tevékenységét.”

„En csak 3 hónapja dolgozom itt, de 3 évig ösztöndíjas voltam, így már a nyári szünetek alatt megismertem a vállalat munkáját.”

„Bár csak fél éve dolgozom, a pénzügyi osztály vezetője vagyok. Így szükséges volt, és sikerült is, megismernem az iparág tevékenységét és mutatóit.”

„En vidéken dolgozom. Már hosszabb ideje vagyok a vállalatnál, s így annak tevékenységét már megismertem, de sajnos, a továbbképzésre kevés a lehetőség. Vidékre nagyon ritkán jutnak el a megfelelő tárgyú dokumentációk, folyóiratok.”

Ez a néhány jellemző vélemény a MÉTE (Magyar Élelmiszeripari Tudományos Egyesület) 1965 elején rendezett ankétján hangzott el, amelyen a minisztérium és az iparágak vezetőségének képviselőin kívül 29 fiatal közgazdász jelent meg.

— Az ankét célja az volt, hogy felmérje: milyen a munkába állított fiatal közgazdászok szakmai, élelmiszeripari sajátosságoknál megfelelő fejlődése, mennyire gazdálkodnak célszerűen az iparágak az utóbbi években rendelkezé-

Legutóbbi számunkban már jeleztük, hogy az üzemi és egyetemi lapok átszervezése során többek között a Közgazdász terjedelmét is csökkentették. Az eddigi hat oldal helyett ezután négy oldalra jelenik meg.

Nem szorul különösebb magyarázatra, hogy ez a lap szerkezetére mindenképpen hatással van és a gyakorlat dönti majd el, mennyire válik a változás lapunk előnyére vagy hátrányára. Mindenesetre új erőfeszítéseket és ötleteket igényel a négy oldalhoz alkalmazkodó tartalmi és stílusbeli szerkesztési koncepció kialakítása, az új formák keresése, az itt látható új címrögzítés is az új szakaszt jelzi.

A terjedelemsökkenés egyúttal lapunk árának lecsökkentését jelenti, 50 fillérről 30 fillérré. Az egész tanévre szedett előfizetési díjak így automatikusan érvényesek lesznek 1966 decembereig. Új előfizetőink 6 forintot befizetve ugyancsak év végéig kapják a Közgazdászt.

sükre bocsátott szellemi kapacitással, hogyan értékelik a fiatalok saját helyzetüket és feladataikat az iparban, és mi a MÉTE szerepe, feladata és lehetősége a fiatal közgazdák aktivizálására, szakmai továbbképzésére stb. területén — mondotta el Berény János elvtárs, a MÉTE közgazdasági szakosztályának titkára.

Ez az ankét is igazolta azt, ami egyébként néhány résztvevővel folytatott személyes beszélgetésből is kiderült — hogy az élelmiszeriparban megbecsüljük a közgazdászok munkáját. Hiszen a kérdések az ifjú közgazdászok foglalkoztatásának irányelveire vonatkozó rendelet betartásának ellenőrzésén túlmenően a résztvevők érdeklődésére, szakmai fejlődésük lehetőségeire is vonatkoztak.

A rendelet előírja, hogy a frissen végzett közgazdászok foglalkoztatására ütemtervet kell készíteni. Hogy ez milyen hasznos kezdeményezés, az a hozzászólásokból is kiolvasható. Ugyanis azok a közgazdászok, akik 1963 előtt végeztek, a tervszerű foglalkoztatás híján sokkal hosszabb idő alatt ismerték meg iparáguk tevékenységét, mint azok, akiknek foglalkoztatására ütemterv készült. A foglalkoztatási tervek azonban — a hozzászólásokból ez is kiolvasható — tartalmi tekintetben általában nem biztosítják a vállalat összes működési területének megismerését, hanem többségükben csak a későbbi szorosabb munkakörükhöz kapcsolódó egyes osztályok megismerésére irányulnak.

Az ütemterv tehát nem csodaszer. Bár jelentős segítséget nyújt, önmagában, kellő szakmai ambíció nélkül nem teszi a fiatal közgazdászokat jó szakemberré. Ezt mutatja, hogy azok a szakemberek, akik gyáregységnek dolgoznak, és 1963 előtt kerültek az élelmiszeriparba, már mindannyian ismerik az iparág egészét, képesek iparági szinten gondolkodni — bár ütemterv nélkül végezték munkájukat. Hogyan sikerült ezt elérniük? Ime, néhány hozzászólás:

„A műszaki könyvtárból folyamatosan megkaptam a szakirodalmat.”

„Közgazdász-továbbképzőre járok.”

„Lehetővé tették számomra, hogy a vállalat minden területén dolgozzak, és szakirodalmat is olvasok.”

Berény elvtárs szavai szerint: Jó szakembernek lenni — ehhez nem elég képzettség és ambíció —, ez gyakorlat kérdése is. Talán ezzel függ össze, hogy a megjelentek közül kilencen úgy érzik, jelenlegi munkájuk nem igényel egyetemi végzettséget, ők azonban 2 évnél rövidebb ideje dolgoznak az iparban. Tehát még a foglalkoztatási ütemtervvel rendelkező fiatal közgazdák sem látják világosan megoldandó feladatuk nagyságát és jellegét. Ugyanerre utal az a tény is, hogy többen a közgazdaságtudományokban való elmélyülés helyett inkább műszaki képzettséget kívánnak szerezni.

— A műszaki ismereteket legfeljebb középfokon lehetne elsajátítani, illetve tovább fejleszteni — mondotta erre Be-

rény elvtárs —, ugyanis az egyetemen nem engedélyezték a közgazdász-mérnök képzést, mert a mérnökök igen sokrétű anyagát nem lehet 2 év alatt elsajátítani. A közgazdasági probléma van, hogy sokrétűbb, mint a műszakiaké, és — bár nehéz gazdaságosságról beszélni műszaki ismeretek nélkül — annyi közgazdasági probléma van, hogy érdeme-sebb inkább azokkal behatóbban foglalkozni. Egy jó közgazdász a munkaterületén egyébként is sok műszaki problémát talál, és így a számára legfontosabb ismereteket a gyakorlatban is elsajátíthatja.

A lehetőségek tehát adottak. Ami pedig a szakmai ambíciót illeti, a felszólalásokból erre is megkaphatjuk a választ.

„Üzemszervezői tanfolyamot vettem részt.”

„A lineáris programozással foglalkozom munkaidőm kivül.”

„Szabad időmben nyelvet tanulok.”

„Egyelőre a vállalat tevékenységét szeretném megismerni. Egyébként közgazdasági problémákkal kapcsolatos előadásokat tartok.”

A résztvevők érdeklődési köre igen sokrétű. Ez azonban csak részben egyezik jelenlegi tevékenységükkel. Az egyéni érdeklődési kör vállalati hasznosítása érdekében a megjelölt területeket személy szerint is számba vettük. Láthatjuk, hogy a fiatal közgazdászok szabad idejükben szívesen foglalkoznak jelenlegi munkájukkal nem szorosan összefüggő közgazdasági és műszaki problémákkal is. Mindnyájan fontos feladatuknak érzik iparáguk átfogó megismerését, és sokan járnak közgazdász-továbbképzőre.

Az elméleti továbbképzésnek igen fontos eszköze a szakirodalom. Ez a fővárosban dolgozók számára nem jelent problémát, hiszen a szükséges könyvek a műszaki könyvtárakban megtalálhatók. A vidékieknek azonban, sajnos, sokszor komoly nehézséget okoz a szükséges szak-könyvek beszerzése. Más lehetőség a továbbképzésre többnyire csak Budapesten van, így az ott tartott előadásokon, tanfolyamokon — bár meghívót kapnak — csak ritkán tudnak részt venni.

Az ankét tanulságai közé tartozik a társadalmi ösztön-díj kedvező hatásának felismerése is. Az ösztöndíjasok számára ugyanis sokkal egyszerűbb, kevesebb időt kívánó feladat a vállalat megismerése, hiszen ők a nyári gyakorlatok ideje alatt is sok hasznos tapasztalatot szereztek. Másrészt az ösztöndíjasok egy részének az egyetemi tananyag a későbbi munkaterületet jelentő üzemből szerzett tapasztalatokhoz, feladatokhoz kapcsolódik. A társadalmi ösztöndíjszerződésekben rejli ezen lehetőségeket érdemes lenne tudatosan hasznosítani.

Az ankét tapasztalatainak felhasználása érdekében az ankét jegyzőkönyvét a vállalatok vezetőinek is megküldtük.

Kozma Judit

Nevelőmunka és önkormányzat

IRÁNYELVEK A KOLLÉGIUMOK FELADATAIRÓL

Az elmúlt években a legtöbb felsőoktatási intézmény diákotthona, elsősorban magasabb fokú tanulmányi követelménynek megfelelő, kollégiumi szintre küzdött fel magát. Az a nézet, hogy a kollégiumok kizárólag csak szociális kedvezményt jelentenek a diákok részére, hogy csupán a diákszálló jelleg érvényesüljön, és a mozzalmi munka, a kommunista nevelés maradjon az egyetemi tevékenység feladata — már a múlté. De valójában csak kevés helyen sikerült megvalósítani, hogy a kollégiumban élő fiatalok a szociális kedvezményen túl valami pluszt is kapjanak, hogy jobban igyekezzenek kihasználni az együttélésből adódó szórakozási és nevelési lehetőségeket.

Egyetemünk kollégiumai az elmúlt évek során kielégítően működtek, s javuló feltételek között megérett a kollégiumi élet, fejlődött a diákönkormányzat, mely érezhetően segítette az egyetem oktató és nevelő munkáját.

Valamennyi diákotthonunk elérte a kollégiumi szintet. A kollégiumok között ugyanakkor bizonyos különbségek adódnak, sőt egy intézményen belül is eltérő a közösségek színvonala. A kollégiumok fejlődésében az eddigi eredmények után — mint a kollégiumi mozgalom terén szinte mindenütt — jelenleg stagnálás mutatkozik.

A kollégiumi tanács legutóbbi ülésén — a kollégiumok igazgatói és a diákbizottságok által elkészített beszámoló alapján — több óras vita eredményeként összefoglaló jelentést készített egyetemünk pártbizottságának a kollégiumi munkáról. A közel negyvenoldalas alapos és minden problémára részletesen kiűző jelentés — mint a távlati fejlesztés irányelveit — egyetemünk MSZMP-végrehajtóbizottsága néhány módosítással elfogadta.

A kollégiumi munkát elemezve, a diákönkormányzat, a diákbizottságok választásának idején igen aktív, a jelenlevők azonban a közösségi élet tartalmi kérdéseibe ritkán szólnak bele, a hozzájárulások többnyire apró-cseprő ügyeknél rekednek meg. A diákbizottságok az önkormányzat végrehajtó és operatív szerveként működnek. Önállóságuk foltozódott, munkáikat ötletgazdagság jellemzi, kritikai szellemük növekedett.

A kollégiumok és a kari KISZ-szervezetek kapcsolata az utóbbi időben megjavult, de a KISZ-aktívák még mindig nem segítik eléggé a diákbizottságokat. A diákbizottságok jogkörét szociális és fegyelmi téren is növelni kellene, a kari szociális segélykeret egy részének elosztását rájuk lehetne bízni.

A kollégiumi felvételi ügyek, szociális kérvények, fegyelmi ügyek, utóvizsga-kérelmek elbírálása, végzős hallgatók jellemzése a diákbizottságok tudásával és közreműködésével készüljenek. A diákbizottság munkáját segítheti a párttag hallgatók tevékenysége is: állásfoglalásukkal, kezdeményezésükkel, erkölcsi tevékenységükkel kivívják társaik megbecsülését, kedvező légkört teremtenek az önállóság és a belső demokratizmus megerősödéséhez.

A kollégiumi munka egyik legfőbb feladata az alapközösségek megerősítése. Felvetődött, hogy a kiváló alapközösségek, melyek minden téren jó eredményt érnek el, valamilyen módon nyerjenek elismerést.

Az önkormányzatnak behatóbban kellene foglalkoznia a szabad idő eltöltésével. Okvetlenül szükséges, hogy a kollégiumok összehangolják programjukat az egyetemi kul-

túrsztály műsorával. Sokat kell még tenni a vidéki hallgatók kulturális elmaradottságának megszüntetéséért. Fel kell ébreszteni bennük a magasabb műveltség megszerzésére irányuló igényt. A diákbizottságok mérjék fel a hallgatók műveltségét, kulturális színvonalát, és ennek alapján állítsák össze a terveket.

El kell érni, hogy oktatóink zöme félévenként legalább egyszer meglátogassa valamelyik kollégiumot, illetve az egyetemi munkájával kapcsolatos alapközösséget.

Mind a kollégiumi tanács, mind pedig a pártbizottság ülésén fontos napirendi pontként szerepelt még, s élénk vita tárgya volt a közeljövőben felépülő új, 600 személyes egyetemi kollégium, például a hallgatók kiválasztásának módját, a koedukáció kérdését illetően. De erről inkább az alapközösségek után beszéljünk bővebben. P. S.

SZAKSZERVEZETI HÍRADÓ

TÁJÉKOZTATÓ

A KISZ LAKÁSEPÍTŐ-AKCIÓ JELENLEGI HELYZETÉRŐL

Egyetemünk fiatal oktatóinak, dolgozóinak összefogásával 1965-ben KISZ lakásépítő szövetkezetet szerveztünk, amelyet támogattak az egyetem állami, társadalmi és pártszervei. Az első közgyűlésen megválasztottuk a szervező bizottságot és az ellenőrző bizottságot, s a munka azóta jó ütemben halad előre.

A Fővárosi Tanács átadta az OTP-nek eladásra a XI. ker. Kelenhegyi u. 35. sz. telket.

A 24 lakást magába foglaló 2 darab társasház előnyösebb elhelyezése érdekében a tanács kérésünkre módosította a telekhatárokat. A telekhatárokat módosítások befejeződtek, jelenleg a földterület megvásárlása és a lakók nevére való átírása van folyamatban.

Időközben a szervező bizottság felvette a különböző szervezetekkel a kapcsolatot:

— Megkaptuk a közműengedélyeket (viz, csatorna, gáz);

— a tanács megadta az elvi építési engedélyt;

— a lakások tervezése folyamatban van;

— a telken befejeződtek a statikai és geodéziai vizsgálatok, s pozitív eredményt kaptunk;

— elkészült az objektumok költségvetése, az ellenőrző bizottság felülvizsgálta és elfogadta;

— az építvállalatot kijelölte a felettes hatóság.

A szervezéssel kapcsolatban eddig jelentősebb probléma nem merült fel. A munkála-

tok a kitűzött ítemben haladnak előre.

A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE GORKIJ FASORI KÖZPONTJÁBAN

1965. dec. 20-án értekezlet volt a megyei, egyetemi és főiskolai szakszervezeti bizottságok növekedési részére. A II. Országos Nőkongresszus munkájának részletes ismertetésén túl a soron következő feladatok kerültek napirendre. A gondolatokban igen tartalmas és előre mutató országos növekedési összejövetelen egyetemünk is képviseltette magát.

DECEMBER 31-ÉVEL MENT NYUGDÍJBA DR. HORVÁTH JENŐ, a Számvetési Tanszék docense, aki hosszú éveken keresztül mint a Szakszervezeti Bizottság tagja vett részt a társadalmi munkában, dr. Seregély Emma, a Központi Könyvtár osztályvezető-helyettese, aki több éven keresztül az SZB aktívjaként végzett társadalmi munkát és Lulity Józsefné — Juliska néni —, aki mint liftkezelő, sok emeletmegmásztól kímélt meg bennünket.

Az Egyetem Szakszervezeti Bizottsága nevében nyugdíjba menő munkatársainknak ezúton is köszönetet mondunk munkásságukért és jó egészséget kívánunk nekik. Kérjük őket — különösen Horváth Jenő elvtársat, aki, mint nyugdíjas, továbbra is tevékeny munkát fog végezni a Pedagógus Szakszervezetben —, hogy ne szakadjanak el egyetemünktől, tapasztalataikat felhasználva tanácsaikkal segítsenek bennünket és problémáikkal teljes bizalommal forduljanak ezentúl is hozzánk.

Szakszervezeti Bizottság

Egyetemünk a mechanizmus vitájában

Az MSZMP Politikai Bizottsága határozatot hozott arról, hogy a gazdaságirányítási rendszer reformjának újabb központi bizottsági vitájához több gazdasági és tudományos intézmény véleményét is kikérjük. Egyetemünk kollektíváját az a kitüntetés érte, hogy bevonták ebbe a munkába.

Február első napjaiban az Egyetemi Tanács és a Pártbizottság tagjainak, valamint a szaktanszék vezető oktatóinak részvételével egyetemi vitára kerül sor a gazdaságirányítási rendszer kérdéseiről. A vita előkészítésére január 25-ig öt témakörben előzetes megbeszélések lesznek az érdeklő oktatók bevonásával. A témák a következők:

— A népgazdasági tervezés tökéletesítésének kérdése.

— A vállalat helye a népgazdaságban, az üzemi demokrácia kérdése.

— Beruházási, állóeszköz-gazdálkodási rendszerünk továbbfejlesztésének kérdése.

— A bel- és külkereskedelmi irányítás és a termelőszövetkezetek rendszerének továbbfejlesztése.

— A termelőszövetkezeti gazdálkodás fejlesztésének kérdése.

A Központi Bizottságnak a gazdaságirányítási rendszer tökéletesítéséről szóló irányelvei számos egyéb fontos kérdést is érintenek. Ezek közül néhány kérdés (például az árrendszer és az életszínvonal) jól kapcsolhatók az előbb felsorolt témakörökhöz.

Jól kezdődött

Az új év első napján kellemetlen meglepetésben volt részünk: déli egy óra után érkezünk az egyetem éttermébe és korgó gyomorral távoztunk! Az ünnepnapokon szokásos étkezési rendet jelen esetben a „diákok érdekében” módosították.

Való igaz, hogy több napos ünnep alatt kevesebben étkeznek a menzán, de vajon nem lehetett volna:

1. Úgy mint régen, feltűnő helyen, a lépcsőlejártnál is értesíteni a diákokat a változásról?

2. Lévéen az előző este Szilveszter, a konyhai dolgozóknak is jobb lett volna inkább egy órával később felkelni és az ebéd időpontját egy órával későbbre tenni.

Dr. Szép Jenő: Analízis

Kellemes ajándékkal lepte meg az érdeklődőket a Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó. Karácsony előtt jelentette meg, s ezzel mintegy a fenyőfa alá tette a „Matematikai ismeretek gazdasági szakemberek számára” sorozat harmadik kötetét, dr. Szép Jenő: Analízis című könyvét.

A jelenleg forgalomban levő valamennyi analízis könyv és jegyzet szinte kizárólag műszaki emberek részére készült, s ennek megfelelően tematikai felépítésük és a példák is ezt a célt szolgálják. Szép Jenő egyik legnagyobb érdeme éppen az, hogy szakítva ezzel a hagyományos tematikával, olyan analízis könyvet írt, amely elsősorban a matematikával mélyebben foglalkozni kívánó közgazdászoknak szól.

A könyv felépítése logikus és jól követhető. Tartalmilag néhány részről eltekintve meg-egyeznek az elmúlt évek során a terv-matematika szakon előadott anyaggal. Tizenhat fejezetre oszlik, a halmazon értelmezett leképezéstől a differenciál- és integrálszámítás át a differenciál- és differenciálegyenletekig. A differenciál-

és integrálszámítás kérdéseit egy- és többváltozós függvények esetében vizsgálja. Foglalkozik a Stieltjes integrállal, a komplex változós függvények elemzésével, valamint a mátrixok halmazán illetve absztrakt halmazokon értelmezett függvényekkel.

A kötet tartalmazza a Kuhn-Tucker-féle tételt, amelynek egyes programozási feladatok megoldásában van nagy szerepe, és amely magyar nyelven most jelent meg először. A szerző felvette a kötet „Néhány kiegészítés” című fejezetébe a Brouwer-féle fixpont-tételt is, bár ez a játékelméletben játszik nagy szerepet. Tekintettel arra, hogy ez a tétel sem volt hozzáférhető magyar nyelven, a szerző nagy segítséget nyújtott az érdeklődőknek.

A könyv a gyakorlati példákban is elsősorban a közgazdasági beállítottságú olvasó igényeinek és ismeretanyagának megfelelő anyagot ismertet. Külön említést érdemel a kötetet kiegészítő és az egész anyagot átfogó bőséges feladatgyűjtemény.

Tiszteljük az igazságot!

Annak idején nagy érdeklődés kísérte a szalagháztervvel egyetemünk klubjában rendezett vitát. Lapunkban is leszögeztük álláspontunkat és több mondanivalónk nem lévén, a magunk részéről lezártunk tekintjük a kérdést mindaddig, míg a szakemberek dűlőre nem jutnak az egymás között folytatott szakmai vitákon. Nem akarjuk nyomom követni a hivatalos ügymenet egyes fázisait sem.

Helyesebbnek látjuk a szalagházügy további fejleményeit ugyanúgy kezelni, mint a többi ehhez hasonló, közvetlenül nem ránk tartozó ügyek ezreit.

Egy dologra azonban ismét vissza kell térnünk, fel kell idézni a klubban lezajlott vitát azok számára, akik érthetetlen módon szóban és írásban egyaránt hamisan emlékeznek rá, vagy nem is voltak ott, de véletlenül egy rosszul emlékező jelenlevőtől szerezték információjukat. Azért különös ez, mert az igazság eltorzítása következtében a mi rovásunkra történt.

A Népszabadság szerkesztőségében rendezett vita alapján készült összefoglaló cikkben szerepelt az alábbi utalás: „A szalagházkampány és a hangulatok ezután már az Egyetemi Színpad hallgató-sága előtt a Budapesti Műszaki Egyetem művelődési házában, majd pedig a Közgazdasági Egyetem KISZ-klubjában folytatódott — ahol a kérdésben járlatlan hallgatók nagy része persze lelkesen tapsolt — miért is ne tapsoljon, ha több, meg olcsóbb lakást ígérnek?”

Vagyis nem volt semmi — ki —

Szereplők és közönség

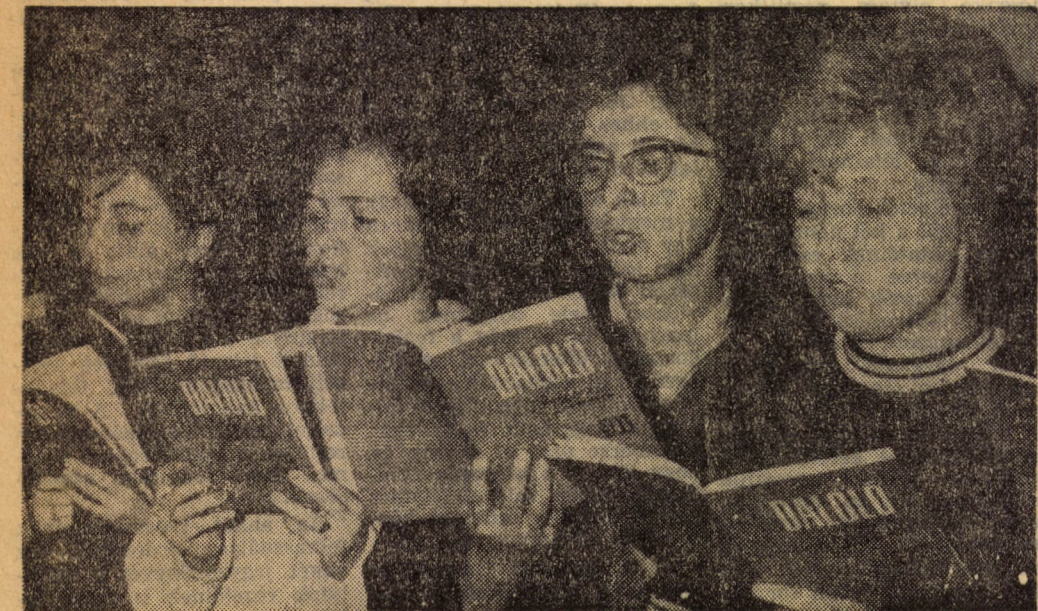

Foto: Váradi György

Foto: Száva Lajos

Modern táncklub

December elején nagy érdeklődéssel kísért tánczenei karizant rendeztünk a Mező Imre Kollégium Téli-pályáján. Az amatőr közgazdász zenekarok versenyének célja a hallgatókból szervezett együttesek ösztönzése volt, s hogy a legjobb, a közönség által megkedvelt zenekart a jövőben nagyobb támogatásban részesítsük.

A lelkesedést, a modern tánczene és tánc iránti tömeges igényt helyesen és mielőbb föl kell karolnunk, a legaktívabb érdeklődők köréből pedig olyan társaságot hozhatnánk össze, amely kedvtelésből, szórakozásból egy újszerű kezdeményezést vinne sikerre.

A modern táncklub zenekarának kiválasztására az említett fesztiválon került sor. A győztes Magazin együttest az elmúlt időszakban szakmai zsűri előtt szerepeltették, s a zenekar fejlesztésének lehetőségéről, az együttes tagjainak képességeiről részletes véleményt kaptunk. Milyen igények merültek fel ennek során? Ahhoz, hogy a jelenlegi gitárzenekar színvonalas és változatos műsorral léphessen igényt helyesen és mielőbb föl kell karolnunk, a legaktívabb érdeklődők köréből pedig olyan társaságot hozhatnánk össze, amely kedvtelésből, szórakozásból egy újszerű kezdeményezést vinne sikerre.

A szakbizottság javaslata körül még vita folyik, végleges határozat még nem született. Mindenesetre szeretnénk

elérni, hogy a kibővített Magazin együttes a második fél évben rendszeresen gyakorolhasson együtt, s egy szakember irányításával olyan szintet érjenek el, hogy alkalomszerű klubszerepléseiket követően a jövő évben már egyetemi rendezvényeink is ők szolgáltassák a zenét.

A megszervezendő modern táncklubot másrésztől a szalontánc együttes alkotná. Aki szeretne táncolni és képesnek érzi magát a modern táncok magas szinten történő elsajátítására, azok jelentkezhetnek ide. E területen a kezdeti lépést a közeljövőben szeretnénk megtenni, mégpedig továbbképző tánciskola formájában. Legnagyobb és egyben koedukált kollégiumunkban, a Mező Imre Kollégium színháztermében februárban háromhetes tanfolyamot szerveznénk, melyre helybeliek és kívülről is jelentkezhetnek. A tanítást a kiválasztott táncosok alkotják a később létrehozandó szalontánc együttes magvát.

Ugy gondoljuk, mindenkit érdekel az Egyetemi Kulturális Bizottság elé terjesztett javaslat, s remélhetőleg továbbra sem lesz lelkesedésben hiány. Egyetemünk kulturális munkáját színesítené a modern táncklub működése, a résztvevőknek pedig hasznos és kellemesen töltött perceket szerezne.

Bakonyi István

Petres Sándor

A nyelvi körök múlt félévi munkája

A szeptemberben újjáalakult nyelvi kör tanácsa a múlt tanévi tapasztalatok és az új javaslatok alapján kezdte meg tevékenységét. A tavalyi év inkább csak az útkeresés és a szervezeti megteremtés időszakaként jellemezhető.

Jóllehet ebben a tanévben három nyelvi kör: az orosz, a német és a francia, és maga a nyelvi kör tanács is jó részt új szervezőgárdával indult, a rendezvények lebonyolítása lényegesen zökkenőmentesebben történt. Következtesebben szedték a tagdíjat is, így a tavalyi tagdíjak fel nem használta részével együtt jelentős anyagi alapunk van az egyes műsorok megrendezésére és a kiválóan működő aktívák jutalmazására.

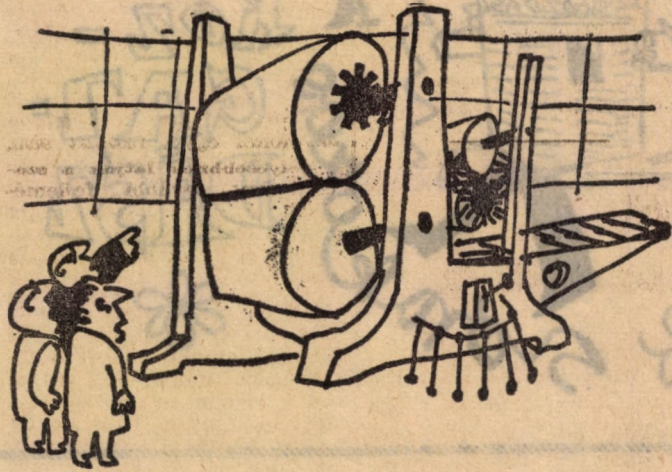
Az egyes programokat igyekeztünk úgy időzíteni, hogy ne essen egybe például a zárthelyi dolgozatok írásának időpontjával. Körönként átlagosan 3-4 rendezvényre került sor. Kivétel a német nyelvi kör, ahol csak két programot sikerült megvalósítani a közbejött események és bizonyos folg a német nyelvi kör vezetőségének nem elég erős aktivitása miatt.

Kiemelkedő szervezés volt az orosz nyelvi kör kiejtési és szavazási versenye, az angol nyelvi kör „Angliában jártunk” címmel megrendezett élménybeszámolója, a francia nyelvi kör egri autóbussz kirándulása és a spanyol nyelvi kör műsora az Ifjúsági Szállóban Dél-Amerika iro-

dalmáról. Ez utóbbi rendezvényért a spanyol nyelvi kör kollektíváját a KISZ KB dícséretben is részesítette.

A félvév során megvalósult a nyelvi stúdió rendszeres használata, a jövőben pedig szeretnénk a korszerű nyelvtanulási rendelkezésre álló egyéb segédeszközöket is (például diafilmeket) nagyobb mértékben felhasználni.

Üzemlátogatáson

Itt az új hideghengermű... de ezt már biztosan ismerik, mert a maguk menzáján is hasonló üzemel.

IN MEMORIAM

ROMOKON ÁT LONDONBA

Nemrég volt 20 éve, hogy megalakult a Demokratikus Ifjúsági Világszövetség, a DIVSZ.

Az évforduló alkalmából, két hónappal ezelőtt eleget méltatták e szervezet jelentőségét, szerepét.

Hadd emlékezzem ezúttal inkább azokra a napokra, amikor megalakult, amikor megalakítottuk mi, 63 országból összesereglett egykori fiatalok, 600-an.

1945. október vége volt. Európában fél éve, Ázsiában alig két hónapja, hogy véget ért a háború.

Budapest. Nézem, emlékeztetül, az akkori sajtót. (Egy újság ára szeptember végén 4 pengő, október végén 20, november közepén már száz pengő volt. S hol volt ez még a következő hónapok áraitól!) A sajtó hírei közül egy csoport: „Ruhát és bakancsot: kapnak a rendőrök.” — „A főváros házmegebizottai tömbönként megszervezik az utcai világlátást.” — „Anglia nem engedi be a magyar ifjúsági küldötteket.” — „A főváros polgármestere követeli: a nő is kapjanak dohányjegyet.” — „Bezárták az összes mulató-

kat.” — Megszervezik a budapesti lakosság sóval való ellátását. — Bárdossy, Szálasi, Imrédi, Zadravetz püspök ezekben a napokban áll a népbizottság előtt. — A Hungária-fürdőben a fürdés árát a tulajdonos várátlanul 800 pengőről 1600 pengőre emelte. A tulajdonos haszna októberben 4 millió pengő volt. — „Államosítani kell a csepeli üzemet!” — „Szervezett kenyérelosztást!” — „Új pontonhidat építettek a Vörös Hadsereg katonái az egykori Perenc József-hídtól délre.” — Vagyis körülbelül egyetemünk előtt. S még egy hír, október 27-én: Mégis megy az ifjúsági küldöttség Londonba!

Itthon még nincs közvilágítás, nincs híd, Szálasi még él, a rendőrök még nem kaptak egyenruhát, nincs só és alig van kenyér — és mi, tizenegyen, különböző ifjúsági szervezetek képviselői — magam a MADISZ-é — Londonba tartunk. Megvan a vízum!

Első gondoljunk egyike az volt, hogyan jutunk ki majd Mátyásföldre, ahonnan már a Vörös Hadsereg csapatszallító gépe — Vorosilov marsall

felajánlása révén — elvisz Berlinig.

Kijutottunk Mátyásföldre is! Persze szintén szovjet katonai teherautóval. A tizenegyből tizen voltunk ott, az egyik tagot vidéken kellett felkutatni, mert éppen választási gyűlést tartott. A repülőgép már pergette légszűrőjét Mátyásföldön, amikor egy motorkerékpár pótülésén ő is berobogott, egészen vidékről „előállítva”. Csak arra kérte a motorost, aki hozta, szőljön haza a családnak, hogy sürgősen Londonba kellett mennie — ne aggódjanak!

Csapatszallító gép, köröskörül kemény padok, az ülés alatt ejtőernyők. Mintha bevetésre mennénk. Lent országnyi területet, romokban. Wrocław felett majdnem a háztetőig szállunk, hadd lássuk: szinte teremtett lélek sincs a városban, s nincs egyetlen háztető, csak falak, pusztá falak, és romhalmaz.

Berlin. Minden csupa rom. A falakon krétafeliratok: itt lakott N. N., ki tud róla? Keressen anyámat, ezen a helyen állt az a ház, amelyben a háború előtt élt... A nemtudom-melyik téren

Több mint 1 milliárd 25 éven aluli...

Milyen a fiatalok aránya a világnépességben? Vajon ez az arány azonos-e a fejlődő és az iparosodott országokban? A világ különböző tájain egyazon problémákkal küzdenek-e? Mivel életünk minden területén egyre jelentősebb szerepet játszanak a fiatalok, ilyen és ehhez hasonló kérdések szerte a világon felmerülnek. Az alábbiakban az UNESCO Courier felteszt néhány ilyen kérdést Mr. Acher Deleone-nak, az UNESCO Felhívó Oktatási és Ifjúsági Mozgalma Bizottsága elnökének.

KÉRDÉS: Az utóbbi időben sokat beszéltek a fiatalabb generáció arányának növekedéséről és a közéletben való fokozott szerepléséről. Milyen mértékben jelent napjainkban az ifjúság új tényezőt?

VÁLASZ: Statisztikai adatok mutatják, hogy a világ össznépességének több mint fele 25 éven aluli. Néhány országban arányuk meghaladja a 60 százalékot is. Röviden, az emberiség még soha nem volt ilyen fiatal.

Am nagyon nehéz sajátos vonásokat kiemelni, amelyek napjainkban minden fiatal emberre jellemzőek, ugyanúgy, ahogy az egész emberiségre is nehéz volna ilyen jelzőket kiragadni.

A fiatalok e hatalmas tömege (amely teljesen új helyzetet teremt), főképpen a csecsemőhalandóság csökkenése és az életszínvonal emelkedése folytán alakult ki.

Emlékeznünk kell azonban arra, hogy sokkal magasabb a fiatalok aránya a fejlődő országokban, mint az úgynevezett fejlett országokban. Véleményem szerint az oktatás fejlesztése a kulcskérdés, hiszen napról napra növekszik az általános alpműveltséget igénylő fiatalok száma. S bár az alsó és magasabb fokú oktatás egyre szélesebb körű, az elért eredmények még mindig nem kielégítőek.

Ugyanakkor a dolgozó fiatalok részesedése szintén világszerte növekszik.

KÉRDÉS: Még a fejlett országokban is igen alacsony a felsőfokú oktatási intézményekben továbbtanuló fiatalok aránya. Ez az a probléma — úgy tűnik —, szinte mindig kapcsolatban van bizonyos családi körülményekkel. Mennyire általános ez?

VÁLASZ: Sajnos nem elszigetelt jelenség, bár a helyzet javul. Varázslásra, ösztöndíjak adományozásával nem találhatunk megoldást, mivel összetett pszichológiai és társadalmi problémáról

van szó. Olyan feltételeket kell teremteni, amely nemcsak lehetővé teszi, hogy a társadalom minden szintjéről eljussanak a fiatalok az egyetemekre, hanem azt is biztosítja, hogy jó eredményt érjenek el.

De van ennek a kérdésnek egy másik oldala. Ugy érzem, hogy a modern ifjúság megoldatlan problémáinak oka nem csupán elhatározás és eszközök hiánya, hanem az a félelem is, hogy a fiatalok egyszer a fennálló intézmények ellen fordulhatnak. Néhány országban a munkanélküliek többsége fiatal. Sőt, olyan országok is vannak, ahol magas az olyan fiatalok aránya, akik befejezték tanulmányaikat, de nem kaptak állást.

KÉRDÉS: Új szerepük, megnövekedett öntudatuk nem vezeti néha a fiatalokat olyan politikai megmozdulásokra, amelyek során a felnőttekkel összeütközésbe kerülnek és ezáltal csak bonyolultabbá teszik a helyzetet?

VÁLASZ: Egyetértek azzal, hogy a fiatalok, akikben tudatosul, hogy milyen szerepet játszhatnak, a felnőttekkel szemben találhatják magukat. De nem hiszem, hogy ez szükségszerűen bonyolítaná a helyzetet. Sőt, merem állítani, sok esetben ez megkönnyíti a problémák megoldását.

KÉRDÉS: Mi a véleménye a fiatalok politikai-társadalmi problémák iránti közömbösségéről, mely néhány országban észrevehető volt?

VÁLASZ: Az ilyen közömbösség veszélyes, mert ez a közömbösség iránti érdeklődés hiányát mutatja. Különösen komoly, sőt veszélyt is jelenthet a gazdasági és társadalmi fejlődésre, hiszen holnap ezek a fiatalok lesznek felelősek a világ eseményeiért.

KÉRDÉS: Azt mondják, hogy a fiatalok bünyűsége alapvető oka a reményvesztettség, családottság. Egyetért Ön ezzel?

VÁLASZ: Igen, azt hiszem, hogy ez egyike azoknak a fő problémáknak, melyek ma a fiatalokra hatnak. A családottság, természetesen más módon, alapvető oka nem csupán a köteleességteljesítésnek, hanem a társadalmi kiegyensúlyozatlanságnak és meghasonlottságnak is. Az igazi probléma nem a bűnözés felszámolása, hanem a fiatalok társadalmi befogadása. Így kialakulhat egy egészséges egyensúlyi állapot, amelyben nemcsak a fiataloknak kell beilleszkedni a társadalomba, hanem a társadalomnak is meg kell tanulni, hogyan illeszkedjék az ifjúsághoz. (The UNESCO Courier 1965/7-8 számából) Fordította: Brüll Mária

Üdülj a tengerparton

EXPRESS ifjúsági társasutazás. Júliusban 12 nap a Keleti-tenger partján, az NDK egyik legszebb furdőhelyén, Binzben (Rügen-sziget.)

Városnézés Berlinben és Stralsund tengeri kikötőben. Elhelyezés első osztályú nemzetközi ifjúsági szállóban, közvetlenül a tenger partján. Résztvelet díj: 1600 forint. Részletes felvilágosítás, illetve jelentkezés március 1-ig, Székely Andrásnál. Telefon: 318-168 (naponta fél 9-től 17 óráig), illetve 127-595 (17-22 óráig).

Passzió

Ismeretes, hogy egyetemünk épületének végében van a jegyüzemeltető bolt, ahol az egyetemen kapott jegyüzemeltető sárlási lap bemutatásával lehet beszerezni a szükséges jegyüzemeltetőket. Legalábbis nem minden kiadványt lehet utalvány nélkül megkapni.

Egyik hallgatónk belép az üzletbe, és kéri a Szocializmus politikai gazdaságtan jegyüzemeltetőt. Az eladó kérésére azonban nem tudja felmutatni a jegyüzemeltető sárlási lapot, mert nincs nála. Egy pillanatra gondolkodik, majd kifekad: — Minek az? Gondolja talán, hogy passzióból veszem meg, hogy otthon olvasgassam?

itt már nem vállalják az illetékesek. Csak részletekben.

Negyedmagammal, hazatelepülő katonák vonatján jutunk el Ostendébe. Szinte egymás ölében ülünk, olyan zsúfolt a vonat. Angol, amerikai katonák tartanak nyugat és a leszerelés felé. Eleinte bizalmatlanul méregetnek, de mire megérkezünk Ostendébe, már mi is az ő kulacsukból isszuk a bort.

Sietni, egy órán belül hajó indul Ostendéből Londonba! A jó hír már a pályaudvaron fogad. Loholunk a kikötőbe. Lehangelő kép fogad. A hajóra áramlanak az utasok: c' elben, egyenruhában özőnlenek a hajóhídra — nők, nők, nők. Nem ez a lehangelő! Hanem az, hogy a hajóhídon hatalmas felirat: „Women only”. Csak nőket szállítanak! Férfi nem szállhat a hajóra. (Kivéve, persze, a hajólegénységét.) Így maradunk le a londoni áthajózásról. Az én csoportom: csupa fiú.

Másnap, vagy harmadnap, nem tudom már, indult a „férfi-hajó”. S amikor adidgi utunk tapasztalatai alapján, ebédidőben bátran letelepedtünk a tisztai étkezdébe, finoman kiutasítottak minket: ellenséges ország civiljel legfeljebb legénységnek tekintettek. Örüljünk, hogy felengedtek...

Végre Albion partjai. Rövidesen Londonba lennénk, de... De a Themze torkolatában, a ködben csapatszallító hajónk összeütközik egy másik hajóval. No, baj nem történt, csak éppen fel kell venni a tényállást. Motorosok vesznek körül, katonai és civil-hatóságok

vizsgálják a helyzetet, vitákoznak, veszekednek — egy álló napig vesztelünk egy jókora ugránsyira a parttól, mert amíg mindent nem tisztáztak, nem lehet kikötni. A bürokrácia együtt nő a békével...

Mire Londonba érkezünk, javában tart a DIVSZ alakuló kongresszusa. Az első hírekről még a londoni sajtóból értesülünk. Az ünnepélyes megnyitó felvonuláson — mert az is volt — csinos, fiatal, magyar ruhás lányok képviselték Magyarországot. Még a fényképek is ott vannak a lapokban. Összenéztünk. Hát ezek kik?

Mire eljutunk a kongresszusra, kiderül a titok nyitja. A londoni magyar emigráció haladó, baloldali szervezete „kivezényelte” néhány lelkes és jóvágású lánytagját, amíg mi megérkezünk, képviseljük ők Magyarországot. Meg is tették, derekasan. Nagyobb sikerük volt, mintha mi vonultunk volna fel helyettük...

De ezután a tárgyalásokon már mi vettünk részt. Erről azonban már nem számolok be. A huszadik évfordulón sokféle elhangzott, mi történt akkor Londonban.

Itt csak arra az időre akarunk emlékezni, amikor Budapestem még alig volt mit enni, nem volt közvilágítás, amikor Berlinben az utcákat nem lehetett megkülönböztetni a házak egykori helyétől, és a Csatornán külön hajók szállították át a férfiakat és a nőket.

Hja, elvégre éppen csak, hogy vége volt a háborúnak. Dr. Kende István

A téma az utcán ül

A minap gondolatokba merülve sétáltam az utcán, mikor egy válsztkékos öltözött idős úr ragadta meg a figyelmemet. Az idős úr vett a sarki kioszkban egy Film Színház Muzsikát, szórakozótan belelapozgatót, majd értetlenül meglátta a járdaszegélyre és igaz könyveket sirt. Mivel mindig nagy lelki-erőt tanúsítottam mások bajának elviselésében, részvevő arccal mellé ültem és megkérdeztem, lehetek-e valamilyen segítségére. Az öregúr egy szarazságtól sújtott esernyőkereskedő szomorúságával fordult felém:

— Drága barátom, mit gondol, hány éves vagyok én?

— Ugy hatvankettő. Nem, várjon csak egy pillanatra, ahogy így jobban megnézem, hatvannegynél semmi esetre sem több.

— Pedig csak negyven vagyok, és egy hónapja még annyinak sem néztem ki. Boldog családi életet éltem, feleségem szeretett, munkatársaim tiszteltek, előléptetés várt rám, szóval mindenem megvolt. Azonban annyi más emberársammal együtt, szenvedélyes újságolvasó is voltam, és itt kezdődik az én történetem.

December elején az újságírók még a szokott medrében folyt. Igaz, itt-ott akadt már egy-két körkérés (Mit várunk az új esztendőből? Milyen eredménnyel zártuk az évet? stb.), de még elviselhető mennyiségben.

December közepére azonban ez már népmozgalommá fejlődött, míg végül elszabadult a pokol. Mindenki kérdezett, mindenki válaszolt, én pedig olvastam. A Reuter körkéréséből megtudtam, hogy a világ száz legjobb gátfutója közül hatvankettő szereti a spenótot. A „Bolházkodás” című szaklap körkéréséből megtudtam, hogy a bolhavészirtők többsége megegyezett abban, hogy 1965 a fejlődés éve volt, bár akadtak hibák, de az eredmények kétségtelenek. A „Szép idő, jó idő” című folyóirat körkéréséből megtudtam, hogy az összes magyar meteorológus szerint a tél hideg, a nyár meleg, ez így volt tavaly is, és a több éves tapasztalatok tudományos feldolgozásából nyert megállapítások felhasználásával ez a kijelentés a jövőre nézve is

megkockáztatható. Ekkor harrapant meg az első újság-árst.

December harmadik hetében a „Csatornázás” című irodalmi hetilap körkéréséből kiderült, hogy Csócsány Pál poéta három Kossuth-díjat, Makonya Vendélné háziaszszony új konyhabútort, Váci Pistike II. oszt. tanuló pedig kitűnő bizonyítványt vár az új évtől. Megtudtam továbbá, hogy különböző hírügynökségek 174 sportlót találtak érdemesnek arra, hogy megválasszák az év legjobbját. Labdarúgó világválogatottból összeállítottak 254-et, megválasztották az év természetjáróját, az év bérszámfejtőjét, az év tehenészét stb.

Ekkor orvoshoz fordultam. Elmondtam, hogy mikor meglátok az újságban szabályos mértani alakzatban apró kis fényképeket pár soros szövegekkel, akkor szokatlanul erős élmény és undor fog el. Az orvos megnyugtatót, hogy nem én vagyok az első, aki ilyen tünetekkel fordul hozzá, aggodalomra azonban semmi ok, a betegség még nem támadott meg nemesebb szerveket és egyszerű elvonókúra segít. Szóval februárig eltűrtem az újságolvasástól.

Nem tudtam ellenállni a kísértésnek és vettem egyet, nézze; apró kis fényképek szabályos mértani alakzatban, pár soros szövegekkel, hát nem rémes?

— Ezért még nem kell az ördögöt a falra festeni, fel a fejjel, öregem — vágtam hátba az ismeretlen. Egyébként kösz a jó tippel, hiszen a Közgazdászban még nem is volt körkérés. Ha pedig nem volt, akkor csinálunk.

Mint leendő közgazdászok, mindnyájan tudjuk, hogy a takarékoság nagyon fontos dolog. Ezt mi sem bizonyítja jobban, minthogy évet neveztek el róla. Mert van könyvnap, filmhét, tisztasági hónap, de év, az csak takarékosági van.

Körkérésünkre a társadalom legszélesebb rétegei válaszoltak, és ez úton adnak számot lapunk olvasóinak, ki hogyan takarékoskodott az 1965-ös esztendőben.

SÓH ERNŐ (egyetemi hallgató):

— Csak hálával tudok gondolni azokra a nagyszerű új-

tásokra, amelyek az elmúlt évben jelentős költségmegtakarítást biztosítottak számomra. A kalauz nélküli kocskibevezetése, az önkiszolgáló éttermek, a pengőre is működő automaták, a Közgazdász vásárlás „egyszerűsítése” zseniális intézkedések. Remélem, az illetékesek 1966-ra is tartogatnak számomra néhány kellemes meglepetést.

SUHAJDA LAJOS (szállítómunkás):

— Sajnos, én kérem nem takarékoskodtam. A kocskában minden hónapban elvertem vagy ötszáz forintot. Is-tenem! — mennyi pénz. Most lehetne hatezer forintom. Hogy abból mennyit ihatnék!

MÁV (Mozaik Átszerelő Vállalat):

— Nem kenyerünk a dicsekvés. Beszéljenek helyettünk a tények.

A. LÖRINCZY JOLÁN:

— A Minerva Könyvkiadó gondozásában megjelent „A modern háziasszony” című szakácskönyvemben több igen izletes, tápdús és emellett igen olcsó étel receptjét ajánlom a háziasszonyoknak, az üzemi konyháknak, valamint az egyetemi menzáknak.

Hamis paraj (138. oldal). „Gazdag vitamin tartalmú főzelék. Csalán, tök, málna, ribizli gyenge levélhajtásait le-szedjük...”

Tóti (170. oldal): „A tóti-két különböző zöld levelekből készíthetjük, úgymint: karalábélevél, fiatal szőlőlevél, partilapu levél, tóti-levél...” Melegen ajánlom a piroslevelű kerti labodalevest is, valamint a hamis köröztet, melybe liptói helyett fehér babot teszünk (mi ebben az olcsóság?)

Ingenceknek a hamis barnalevest (93. oldal): Összetétele: hagyma, kevés zsír, só, másfél liter meleg víz, négy kanál rizs (utóbbi csak fényűzőknek! Szerk. megj.).

ÜZEMI ÉS EGYETEMI LAPOK ÁTSZERVEZÉSÉVEL FOGLALKOZÓ BIZOTTSÁG:

Az 1965-ös esztendő még csak a kezdet. Sikerült az egyetemi lapok oldalszámát csökkenteni. Az így felszabaduló jelentős papírmennyiséget a papírhánnal küszködő hivatalokba irányítjuk, megkönnyítve a nyilvántartások, kimutatások és bizonylatok gyártásával foglalkozók fontos és felelősségteljes munkáját. Az elkezdett úton nem állunk meg és reméljük, hogy 1970-re sikerül az egyetemi lapokat teljes egészében felszámolni.

A sarkon ülő, magányos öregúrra való tekintettel ezáltal nem tettünk a nyilatkozatok mellé apró kis fényképeket.

Farkasházy Tivadar

Egy kis lazítás

Sport

RÖPLABDA

December 18-án játszottuk le a második mérkőzésünket a téli terem bajnokságon. Honvéd Budai Nagy Antal SE—Közügazdasági Egyetem 3:1. Turzó, Tóth, Kuzma, Juhász, Nagy, Somogyi összetételű csapatunk ötletes játékkal, jól kezdett, az első negyed megérdemelten nyerte 9:6-ra.

A továbbiakban a játék, sajnos, más képet mutatott. A második negyedben ugyan még csak egy ponttal kaptunk ki, de utána 13:3-ra, majd 11:7-re győzött az ellenfél, te- gyük hozzá: — megérdemel- ten.

A rossz játékra nincs ment- ség, de ez a mérkőzés is fel- hívja a figyelmet, mennyire égető az edző- és teremhiány! Hatását jól lehet mérni a csapat teljesítményén: nincs meg az összhang útó és fel- adó között, az ütések ala- csonyak, a sáncban akadnak el, vagy túlszállnak. Így ne- hezen tudjuk felvenni a ver- senyt azokkal a csapatokkal, melyek nemcsak itt, a bajnok- ság mérkőzésein tudják a fel- adást és az ütést gyakorolni.

László Gyula

KÖZGAZDÁSZ

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Megjelenik kéthetenként
Felelős szerkesztő:
FAKLEN PÁL
Szerkesztőség
Bp. IX., Dimitrov tér 3.
III. emelet 331.
Telefon: 186-850/138 mellék.
Kiadja a Hírlapkiadó Vállalat.
Készíti a Szikra Lapnyomdában

Kémcsőkefe

Az alábbiakat a Veszprémi Vegyipari Egyetem sokévenként megjelenő évkönyvéből vettük át. A Kémcsőkefe — hasonlóan a Vicinális Dugóhúzóhoz és a Húzótüskéhez — egyetemisták véleményét, elképzeléseit, ötleteit tartalmazza. Ezek a könyvek hosszabb időközben, rendszertelenül, de megjelennek. Vajon nem kéne nekünk is elkészíteni egy Közgazdász-antológia anyagának összegyűjtését...?

Arany- köpőcsésze

Tanszéki értekezleten: ... no jó. Ezt ti nagyon szépen tudjátok, de egy elsőéves hivatalból hülye!

Laborban (megnyugtató vá- lasz a mérések osztályozására vonatkozóan): ...nem kell „félni”, gyerekek! A tábahatár olyan bő, mint egy ma- gyar parasztság...
Egy golyó: a második figyel- metelés után is az asztalán oldja a rezet salétromsavban forralva. A harmadik felszólít- ás így hangzott: — Ide figyel- jen kolléga úr! Strapálja ma- gát gyorsan a fülkébe, mert úgy bevágom rezeztől, sals- vastól, hogy csak az exhausz- torban tér magához!

Fejezze ki magát precízen, én nem fogok hülyén bele- szólni.

Ne engem bámuljon kérem, nem én váltok színt, hanem az oldat!

Ez a diagram olyan, mint a macska farka: vékonyodik, s végül eltűnik.

2000-re a népességet 3,8 mil- liárdra becsülik. Ez pesszi- mista becslés, attól függ, ki milyen faktórral dolgozik.

R. L.-től kérdezem: „Mi a szabadszereltem?” Laci: „Nem értem a kérdést, de azt his- szem, jóra gondolok.”

„A termelési eszközök a termelési viszonyok tulajdo- nában vannak.”

Néhány örök igazság...

...Isten hat nap alatt te- remtette a világot, utána egy napig pihent. A menzán egy nap alatt főzik meg a heti ada- got és hat napig azt esszük.

...Az élet olyan, mint az ólom. Nehéz, de sok mindenre fel lehet használni.

...A vegyész dicsekszik: „A fiam ma kiejtette az első szót: paraminoarzenobenzilhidro- klorid!”

Levelesláda

TÖBB HALLGATÓ levélben érdeklődik a matematikai elő- adások iránt. Köszönjük a leveleket. Sajnos, a zárthelyi példákat helyszűke miatt nem közölhetjük le.

Kérésünkre a matematikai tanszéken elmondták, hogy az előadások szeptember első felében megkezdődtek, és a T-ben napjainkban is foly- nak. Azt tudjuk ajánlani, amennyiben némi matema- tikai ismeretekre óhajtanak szert tenni a kollokviumig, feltétlenül hallgassanak meg néhány előadást. Várjuk ked- ves leveleiket.

EGY ELSŐÉVES HALL- GATÓNAK: Sajnáljuk, hogy matematikai kollokviumához nem gratulálhatunk. Felhív- juk figyelmét, hogy súlyos tes- ti sértésért büntetés jár.

FEBRUÁRBAN TÖRTÉNT — jellegre: Személyleírása na- gyon hiányos, így nem tudjuk nyomra vezetni. Horgolási mintákat nem közölünk.

„MAGÁNYOS KAKTUSZ” azt írja, hogy most borzalm- san blamáls helyzetben van. Ugyanis visszajött üzemgya- korlatról negyedéves udvarló- ra, és nem tudja, hogy mi csináljon azzal a harmadéves- sel, akivel közben megismer-

kedett. Problémájával felke- restük az egyetem gazdasági hivatalát. A negyedévesnek több az ösztöndíja.

„EGY ELKESEREDETT MENYASSZONY”: Levelében arról tájékoztat bennünket, hogy Mikulás-esten saját fü- lényét hallotta, amikor a völ- gényre azt énekelte, hogy „spric flaszkával kis kémikust csinálunk!” Ne essen kétség- be. Véleményünk szerint a völ- gényre nem gondolta ko- molyan — annak ellenére, hogy vegyész, azért ő is csak férfi.

Menzakronika

Sokat tűnődtem azon a szá- momra rejtélyen, hogy a Pus- kin-rostélyos vajon hol tett szert nevére. Átnéztem a Ma- gyar Szakács Lapját, az Or- szágos Szakács Könyvtár ide vágó irodalmát, jártam a konyhák, hogy közvetlenül a szakácsok közt tehessem fel kérdéseimet. De megoldást nem találtam. Biztató jelként ugyan felfedeztem Szaá Csaba: Az Honi Rostélyosokról c. értekezésében Esterházy nevé- vel büszkélkedő rostélyost, de fáradozásom, hogy Puskin ne- vével kapcsolatba hozzam, hiábavalónak bizonyult. For- galomba Hozó és Gyártó Vá- lalat és a keresztlapáságot sze- mélyesen ellátó Utcanév Vá- ltoztató Kirendeltség elnöke, nevetve világoztott fel. Igen, nevetve mesélte, hogy micsoda bolondok a szakácsok, t. i. nevezett ismerősöm, a hajdan Esterházy nevet viselő utcát Puskin utárára keresztelte át, mire a Magyar Szakácsok és Kukták Egyesült Központ

Szövetsége 87/1949. paragra- fusba foglalt határozata alap- ján a példamutató névcsereát a rostélyosok népes családjában is megejtette.

Igy lett az Esterházy rosté- lyos—Puskin rostélyos.

Az egyetemi menza komoly erőfeszítéseket tesz, hogy az egyetemi ifjúság figyelmét irodalmunkra irányítsa. Ezt a figyelemre méltó célkitűzést valósítják meg az ételeik; Pe- tőfi leves. Azt gondolná az ember, hogy ezt szerette Pe- tőfi legjobban. Korántsem. Meg sem kóstolta, csak a szí- nében gyönyörködött és ezt írta: Minek nevezzelek.

Majd a táblán a következő- ket olvashatjuk: „Zilahy le- ves”, a korgó gyomor felmo- rog, ez az igazi. Én ismertem egy Zilahyt, aki együttőlhelyé- ben megevett két sült libát. De kétségeinket eloszlatta a valóság. Aha, tehát az fró in- nen merítette regénye témá- ját, itt született meg a „Vala- mit visz a víz.” Nem is gon- doltam volna, hogy Zilahy veszprémi egyetemista volt.

Ezek után közreadok né- hány ételreceptet:

1. Bácskai rizseshús: Egy rágós marhacordát ráhajta- nak Bácskában egy rizsföldre, az egészet felrobbantják és tá- lalják.

2. Darástészta (vízzel): A tészta és a fűreszpor kétoldalt jön. A szakács középre áll, szájába vesz egy fél üveg lek- vart és három kancsó vizet. A lekvárt lenyeli, a vizet a tészta alá fújja.

3. Karalábéleves: A szakács beszerez 1 köbméter hulla- dékfát és némi előző napi zöldsgmaradékkal egy kon- dert forró vízbe önti. Kihűlés után a szemetet leszedik a te- tejéről és tálalják.

Apróhirdetések

KÖVÉREK figyelmébe! Fo- gyókúrának utólrhetetlen. Amit Ön felévi koplalással nem tudott elérni, a nálunk csak héték kérdése! Egyhóna- pos kúrát után Önből csak a neve fog megmaradni! MEN- ZA a kövérek öröme!

TALALÉKONYSÁGÁT, meg- érzését és találgatási képessé- geit nagyszerűen kamatoztat- hatja az anallaborban.

FASÍTÁST a vizsgaidőszak idején kicsiben és nagyban vállal a matematikai tanszék.

KÉRDÉS: Mi van akkor, ha február 2-án a Mackó bácsi kibújik a barlangjából, és meglátja a saját árnyékát?

VALASZ: Megkezdődik az utóvizsga- időszak.

REFORM

Zakolatva szuszog fel a lejtőn a vonat, Nem bírja, sok az utas, a csomag.

„Uram! — mit csináljunk? Mindjárt megállunk!” Tör ki pánik, kél a harag. Öletele támad a kalauznak; „Csomagját mindenki kezébe vegye!”

Jól megmarkolva ablakba kitartsa, S kevesebb súly lesz mindjárt idebe!”